Autor Guste Santini
Petak, 28 Prosinac 2012 10:29

„ Jedno vrijeme čak i pod tiranima, ali su oni u to vrijeme bili naivni i nespretni tirani koji nisu do kraja shvaćali mehanizam tiranije, korištenje mora, rijeka, cesta i divljači bilo je zajedničko (vlas ništvo
). Danas, tri ili četiri aristokrata traže posjed nad svim tim dobrima, kao da su samo oni ljudi ili, bolje rečeno, bogovi (
pretvorba, privatizacija
). Nesretni je kormilar prisiljen mijenjati rutu, čak na vlastiti rizik (
porezna evazija
). Samovoljna odluka (
pravo
uvođenja
poreza
) jednoga drskog potpuno neustrašivog razbojnika, navodi ga na muke, kao da jadničak nije već dovoljno zauzet borbom s valovima i vjetrovima, nego mora trpjeti i ove druge vrste 'oluja'. Ne može se ući u luku bez toga da se postane žrtvom nekog iznuđivanja (
takse
), ne može se prijeći most bez prisile na neko plaćanje. Ako želiš prijeći rijeku, moraš računati na povlastice koje ovdje uživa lokalni gospodar (
lokalna upravai samouprava
); imaš li malo prtljage, nju će ti ovi lopovi oduzeti ili te prisiliti da je otkupiš. I, što je još nehumanije, najskromniji su staleži lišeni najpotrebnijeg, cijeli niz poreza i doprinosa nagriza malo-pomalo kruh siromaha (
regresivni učinci poreza
). Nemaš pravo ni pobirati pšenicu u vlastitom polju bez toga da budeš suočen s nekim nametom. Mljevenje i mrvljenje odnose druge 'kriške' prihoda
(porez na dodanu vrijednost
). Uvoz vina je podvrgnut cijelom nizu nameta (
carine,
trošarine
). Kad napokon stigneš do odlaganja ljetine u ambar, moraš na stranu staviti polovicu ili barem četvrtinu ukupne vrijednosti, koja je rezervirana za one užasne harpije (
porezi na dobit i dohodak
). Zatim ima zemalja u kojima je više od polovice takozvane pive rezervirano za prinčeve. Ne može se zaklati životinja bez plaćanja porezniku. Ne može se ni preprodati konj plaćen gotovinom bez plaćanja nameta (
oporezivanje imovine, bogatstva
). Tijekom boravka u okolici Bologne, u vrijeme kad je Julije II. tek preuzeo kontrolu nad gradom, vidio sam vlastitim očima seljake koji su živjeli u uvjetima krajnje bijede i čije je jedino bogatstvo bilo par volova – rad tih volova je uzdržavao cijelu obitelj – i koji su po svakom volu bili prisiljeni plaćati po jedan dukat. „

Izvor: Urednik: Enrico Cavetto: POVIJEST, Počeci novoga doba (16. Stoljeće), 9. knjiga, Jutarnji list, str. 90.